

Yhteysviranomainen
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Lapin ELY-keskus
PL 8060
961010 Rovaniemi

Viite: Lausuntopyyntöne 4.2.2025

Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukainen lausunto, Lyypäkin tuulivoimapuisto, Metsähallitus Oy, Kuivasjärven Natura-alue (FI1301611, SAC/SPA), Simo

Metsähallitus Oy:n Lyypäkin tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettelyn) yhteysviranomainen on pyytänyt 4.2.2025 Lapin elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskuksen luontoympäristöyksiköltä (jäljempänä ELY-keskus) lausuntoa Simon Lyypäkin tuulivoimapuiston Natura-arvioinnista, joka koskee Kuivasjärven Natura-alueella. Natura-arviointi on päivätty 23.8.2024 ja sen on laatinut Metsähallituksen toimeksiannosta FCG Finnish Consulting Group Oy. Natura-alue sijaitsee lähimmillään alle kahden kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Kuvaus suunnitellusta toiminnasta Natura-arvioinnin mukaan

Tuulivoimapuistohanke muodostuu hankealueesta ja tarkasteltavasta sähkönsiirrosta. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Toteutusvaihtoehdot VE1-3 eroavat toisistaan voimalapaikkojen määrän ja sijoittelun suhteen. Lähimmät voimalapaikat sijaitsevat kaikissa vaihtoehdoissa noin 5,7 km etäisyydellä Kuivasjärven Natura-alueen rajasta.

Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeleilla. Hankealueella sijaitsevalta sähköasemalta (1-2 kpl) tuulivoimapuiston verkkoliityntä on mahdollista toteuttaa pohjoiseen tai etelään. Sähkönsiirtovaihtoehto SVEA1 sijaitsee lähimmillään noin 3,4 km päässä Natura-alueesta.

Tiedot Kuivasjärven Natura-alueesta (FI1301611, SAC/SPA)

Kuivasjärven Natura-alue kuuluu Natura 2000 -verkostoon sekä luontodirektiivin mukaisena erityisten suojelutoimien alueena (SAC-alue) että lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue).

Natura-tietolomakkeella mainitaan alueen suojeluperusteena yhteensä 4 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä ja yhteensä 17 lintudirektiivin mukaista lajia. Lisäksi alueelta tunnetaan neljä liitteen I luontotyyppiä, joita ei ole toistaiseksi lisätty Natura-alueen suojeluperusteeksi mm. tietolomakkeiden pitkän päivitysvälin vuoksi. Kuivasjärven Natura-luontotyyppi on epävarma,

koska Metsähallituksen aineistossa järvelle on merkitty kahta eri Natura-luontotyyppiä.

Natura-alueen suojelutavoitteena on alueen merkityksen säilyttäminen Natura-tietolomakkeella mainituille suojeluperusteille. Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan alueella vallitsevien luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tilan säilyttämistä turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.

Kuivasjärvi on lintuvesien suojeluohjelman kohde. Pääosa alueesta on perustettu yksityiseksi suojelualueeksi (YSA 205167) tai hankittu valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin. Natura-alueen reunoilla on kaistaleena suojelumatonta yksityis- ja valtionmaata.

Kuivasjärvi on FINIBA-alue.

Natura-arvioinnin aineisto ja lähtökohdat

Käytetyt aineistot

Arviointi on tehty Natura-tietolomakkeen, valtion suojelualueiden biotooppikuvioiden (Metsähallitus 2023) ja lajihavaintojen (Suomen lajitietokeskus 2022, Leilisuon hankkeen luontoselvitykset) pohjalta.

Vaikutusmekanismit ja vaikutusalueet

Suoraa pinta-alamenetystä tai reunavaikutuksen lisääntymisestä aiheutuvaa vaikutusta ei kohdistu mihinkään suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin. Hankkeella ei ole hydrologisia vaikutuksia, jotka ulottuisivat Natura-alueelle.

Rakentamisen tai toiminnan aiheuttama häiriö ei yllä Natura-alueelle. Mahdolliset vaikutukset suojeluperusteena olevaan linnustoon kohdistuvat pääasiassa Natura-alueella pesivien lintujen muuttaessa pesimäpaikoilleen ja/tai niiltä pois. Voimalat sijaitsevat Natura-alueella pesivien lintujen muuttoreitillä niiden muuttaessa pesimäpaikoilleen ja niiltä pois.

Viime vuosina useissa toteutetuissa toiminnassa olevien tuulivoimapuistojen linnustovaikutusten seurannoissa merkittävin muuttolinnustoon kohdistuva vaikutus on ollut estevaikutus lintujen kiertäessä tuulivoimapuistot tai yksittäiset voimalat, jonka seurauksena muuttoreitti on paikallisesti hieman siirtynyt. Samoissa seurannoissa on todettu, että törmäysvaikutukset ovat jääneet selvästi vähäisemmiksi kuin hankkeiden suunnitteluvaiheissa on laskennallisiin mallinnuksiin perustuen arvioitu. Kuikan, mustakurkku-uikon, laulujoutsenen, jouhisorsan, mustalinnun, pilkkasiiven, uivelon, lapintiiran, metsähanhen, sinisuohaukan, tuulihaukan, nuolihaukan, suokukon ja liron törmäyksiä ei ole todettu yhtään. Kurjen törmäyksiä on ollut yksi, mikä on merkittävästi vähemmän kuin hankkeiden suunnitteluvaiheissa on arvioitu.

Epävarmuustekijät

Kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa epävarmuustekijöitä on melko vähän, sillä lähtötietojen ja maastoinventoinnin perusteella alueen luonnonarvojen sijoittuminen tunnetaan hyvin, eivätkä tuulivoiman vaikutukset kasvillisuuteen lähtökohtaisesti ulotu kauas. Eläimistöön, erityisesti linnustoon, liittyvien vaikutusten arvioinnissa epävarmuutta on enemmän, sillä yksilöiden liikkeet, joita on mahdoton tarkoin tietää ja ennustaa, vaikuttavat tuulivoiman vaikutusten suuruuteen ja sitä kautta merkittävyyteen.

Vaikutusten merkittävyyden ja Natura-alueen koskemattomuuden arviointitapa

Arvioinnin kriteereinä on käytetty alueen herkkyyttä, vaikutusten suuruutta ja todennäköisyyttä, merkittävyyttä ja kestoja. Kielteisten vaikutusten merkittävyys arvioitiin kohteen herkkyyden ja muutoksen suuruusluokan perusteella seuraavia luokkia käyttäen: erittäin suuret vaikutukset, suuret vaikutukset, kohtalaiset vaikutukset, vähäiset vaikutukset ja ei vaikutuksia. Näistä merkittäviä vaikutuksia ovat erittäin suuret ja suuret vaikutukset. Vaikutusten merkittävyyden ja alueen koskemattomuuden käsitteet on määritellyt Byronin (2000), Södermanin (2003) ja Mäkelän & Salon (2021) mukaan.

Tiivistelmä Natura-arvioinnissa todetuista vaikutuksista Kuivasjärven Natura-alueen suojeluperusteisiin

Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppit

Hankkeella ei ole vaikutuksia Natura-alueella sijaitseviin Aapasoihin, Humuspitoisiin järviin ja lampiin, Puustoihin soihin tai Vaihettumisoihin ja rantasoihin.

Lintudirektiivin liitteen I lajit ja alueella säännöllisesti esiintyvät muuttolinnut

Vaikutukset kaikkiin suojeluperusteena oleviin lintuihin ovat vähäisiä tai niitä ei ole. Vaikutukset aiheutuvat mahdollisista vähäisistä muutoksista muuttoreitteihin sekä vähäisestä törmäysriskistä.

Yhteisvaikutukset

Kuivasjärven Natura-alueen länsipuolella sijaitsee Hevosselän kuuden voimalan suunnitteluvaiheessa oleva hanke. Lähimmästä suunnitellusta voimalasta etäisyyttä Natura-alueeseen on noin 4,7 km. Hankkeet sijoittuvat eri valuma-alueille ja siten, etteivät hankealueiden vedet laske Natura-alueen suuntaan. Yhteisvaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin ei muodostu.

Muuttolinnuston osalta Hevosselän hankealue ei sijaitse samalla Kuivasjärven Natura-alueella pesivien lintujen muuttoreitillä Lyypäkin hankealueen kanssa.

Muiden hankkeiden osalta yhteisvaikutuksia aiheutuu periaatteessa kaikista lajien muuttoreiteille sijoittuvista hankkeista. Useiden hankkeiden osuessa muuttoreitille vaikutuksen suuruus jossain määrin kumuloituu, mutta suhteessa koko muuttoreitin pituuteen mahdollinen lisämatka tai muiden vähäisten muuttoreitissä tapahtuvien muutosten merkittävyys arvioidaan edelleen vähäiseksi.

Fingridin suunnittelemasta Petäjäskoski-Nuojuankangas 400 + 110 kV:n voimajohtohankkeesta ei aiheudu vaikutuksia Kuivasjärven Natura-alueelle.

Lieventämistoimet

Lieventämistoimet eivät ole tarpeen.

Vaikutukset Natura-alueen koskemattomuuteen

Hanke ei vaaranna niitä luontoarvoja, joiden perusteella kyseinen alue on sisällytetty Suomen Natura 2000-verkostoon. Lyypäkin tuulivoimahankkeen ei myöskään yksin tai yhdessä muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa arvioida merkittävästi heikentävän Natura-alueen ekologista rakennetta ja toiminnallista kokonaisuutta.

ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO NATURA-ARVIOINNISTA

Arvioinnin toteutustapa

Hankekuvaus

Hankekuvaus on riittävä Natura-arvioinnin tarpeisiin.

Käytetyt aineistot

EU-tuomioistuimen ratkaisun C-43/10 mukaan arviointia ei voida pitää asianmukaisena, jos alueen luontotyyppejä tai lajeja koskevat tiedot puuttuvat tai ne eivät ole luotettavia tai ajantasaisia. Natura-arviointi ei pääosin perustu sitä varten maastossa kohdennetusti kerättyyn tietoon suojeluperusteena olevien lajien, niiden elinympäristöjen sekä luontotyyppien esiintymistä.

Arvioinnin kerrotaan perustuvan Leilisuon hankkeen luontoselvitysten ja Lajitietokeskuksen lajihavaintoihin. Tämän enempää arvioinnin pohjana olevia aineistoja ei ole esitelty Natura-arvioinnissa, minkä vuoksi arvioinnin perusteella ei saa kuvaa siitä, onko YVAa varten tehty Natura-alueen suojeluperusteita koskevia selvityksiä hankkeen vaikutusalueella, joka suojeluperusteena olevien eläinlajien kohdalla voi ulottua toisinaan kauaksikin Natura-alueen ulkopuolelle. Myöskään sitä, miten kyseisiä aineistoja on arvioinnissa hyödynnetty, ei ole avattu. Natura-arvioinnissa tulee esittää YVA-menettelyä varten kerättyjen lajist selvitysten menetelmät ja tulokset siltä osin, kun niillä on merkitystä Natura-arvioinnin kannalta. Natura-arvioinnin

tulee muodostaa itsenäinen kokonaisuus myös silloin kun se tehdään YVA-menettelyn yhteydessä.

Tiedot tuotantoalueen ja sähkönsiirtovaihtoehtojen yli tapahtuvasta lintujen liikkumisesta (määrä, suunta, lajit), erityisesti muuton aikana ovat keskeisiä, kun arvioidaan hankkeen vaikutuksia suojelun perusteena olevaan linnustoon. Kyseisiä tietoja ei ole esitetty Natura-arvioinnissa.

ELY-keskus on teettänyt Natura-alueella pesimälinnustolaskennan vuonna 2023. Tietoja ei ole toistaiseksi tallennettu yhteiskäyttöisiin tietojärjestelmiin. Pesimälinnustolaskennat antavat kuvaa siitä, mikä on Natura-alueen linnuston tila.

Luontotyyppivaikutusten arviointi perustuu yksinomaan Metsähallituksen biotooppiaineistoon. ELY-keskus huomauttaa, että Metsähallituksen luontotyyppiaineistoa ei ole pääosin kerätty sillä tarkkuudella, että sitä voisi käyttää sellaisenaan erilaisten hankkeiden Natura-arvioinneissa tai muussakaan yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Aineisto antaa pääasiassa kuvan Natura-alueverkoston edustavuudesta ja kattavuudesta. Aineiston laadusta tarkemmin Valtion suojelualueiden biotooppikuvioiden tietotuoteselosteessa¹. Natura-arviointia varten tehtävissä kartoituksissa tulisi selvittää maastossa vaikutusalueen Natura-luontotyytit sekä niiden edustavuus ja luonnontilaisuus Natura-luontotyyppioppaan² ja Natura-luontotyyppien inventointiohjeen³ mukaisesti. Metsähallituksen luontotyyppiaineistoa voi käyttää pohjatietona tarkentavassa kartoituksessa.

Vaikutusmekanismit ja vaikutusalueet

Vaikutusmekanismeja on esitelty Natura-arvioinnissa lähinnä yleisellä tasolla, ei suhteessa Kuivasjärven Natura-alueeseen.

Arvioinnin perusteella on mahdollista varmistua siitä, että Natura-alueen luontotyypeihin ei kohdistu vaikutuksia. Suojelun perusteena oleviin lintulajeihin kohdistuvista vaikutusalueista ei kaikilta osin saa Natura-arvioinnin perusteella käsitystä.

Koska kyseessä on pieni Natura-alue, jossa useat suojelun perusteena olevat lintulajit elävät vain yhden tai muutaman parin voimin, voivat yleisesti vähäisinä pidetyt vaikutusmekanismit aiheuttaa sen, että merkittävän heikentymisen kynnyks ylittyy. ELY-keskus kiinnittää huomiota tuotantoalueen ja sähkönsiirron muutonaikaisiin vaikutuksiin, jotka kohdistuvat niin pesivään kuin levähtävään kantaan.

---

¹ <https://www.metsa.fi/maat-ja-vedet/paikkatieto/suojelualueiden-biotooppikuviot/>

² <http://hdl.handle.net/10138/41087>

³ SYKE & Metsähallitus 2020. NATURA 2000 -LUONTOTYYPPIEN INVENTOINTIOHJE, Versio 9 5.6.2020. <https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Luontotyyppiiohjeistus-ver9-MH-SYKE-2020.pdf>

Natura-arvioinnin on perustuttava parhaaseen käytettävissä olevaan tieteelliseen tietoon, joka on yksilöitävä. Arviointi ei voi keskeisiltä osiltaan perustua pelkästään yleisiin toteamuksiin konsulttiyhtiön tekemistä tuulivoimahankkeiden seurannoista.

Epävarmuustekijät

Aineiston riittävyyteen ja laatuun liittyvää epävarmuutta ei ole tunnistettu Natura-arvioinnissa.

Vaikutusten merkittävyyden arviointitapa ja koskemattomuuden määritelmä

Luontodirektiivin 6 artiklan säännöksiä käsittelevän Komission tiedonannon (Euroopan Komissio 2019⁴) mukaan merkittävän vaikutuksen käsitettä ei tule määritellä mielivaltaisesti vaan sen tulee perustua objektiivisiin, mieluiten kvantifioitaviin kriteereihin. Merkittävyyttä arvioitaessa tulee ottaa huomioon suunnitellun toiminnan luonne sekä kyseisen alueen ja siellä esiintyvien lajien ja luontotyyppien erityispiirteet sekä alueen suojelutavoitteet. Vaikutuksen merkittävyyteen vaikuttavat mm. vaikutuksen suuruus, tyyppi, laajuus, kesto, voimakkuus, ajoitus, todennäköisyys ja kunkin luontotyyppin ja lajin haavoittuvuus.

Komission tulkintaohjeen (Euroopan Komissio 2021⁵) mukaan vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa tarkastellaan muun muassa luontotyyppin menetyksen tai heikentymisen (vrt. luontotyyppin edustavuus ja luonnontilaisuus) suhteellista pinta-alaa tai lajin suhteellista yksilömäärää.

Natura-arvioinnissa käytettäväksi ilmoitettu vaikutusten merkittävyyden arviointitapa ei sovellu Natura-arviointiin. Luontoselvitysoppaan toisessa painoksessa (Mäkelä & Salo 2023) todetaan, että ensimmäisessä painoksessa esitettyä merkittävyyden arviointia ei tule käyttää Natura-arvioinnissa. Myöskään Södermanin (2003) ja Byronin (2000) ohjeisiin ei tule enää viitata, koska niissä annettavat ohjeet ovat osittain ristiriidassa asiaa koskevan oikeuskäytännön sekä Komission ohjeistusten kanssa. ELY-keskus kehottaa perehtymään asiaa koskeviin ajantasaisiin ohjeisiin.

Natura-arvioinnin perusteella ei saa kuvaa siitä, miten ilmoitettua arviointitapaa on tosiasiaassa sovellettu, koska arvioinnin loppupäätös on ainoastaan todettu.

Natura-arviointiin ei kuulu yksittäisten vaikutusmekanismien merkittävyyden arviointi. Natura-arvioinnissa arvioidaan suojeluperusteeseen kohdistuvien kaikkien vaikutusmekanismien aiheuttaman vaikutuksen merkittävyyttä yhdessä. Tässä tarkastelussa on huomioitava myös ne vaikutusmekanismit, jotka yksinään ovat vaikutuksiltaan vähäisiä.

⁴ Euroopan komissio 2019: Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö - Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset. 25.1.2019. 2019/C 33/01

⁵ Euroopan komissio 2021: Natura 2000 -alueisiin liittyvien suunnitelmien ja hankkeiden arviointi – Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa koskevat menetelmäohjeet. Bryssel 28.9.2021 C(2021) 6913 final.

ELY-keskus huomauttaa, että Natura-alueen koskemattomuus vaarantuu silloin kun yksittäiseen suojeluperusteeseen kohdistuu merkittävä heikennys. Natura-arvioinnissa kuvatulla luokittelulla tämä olisi tuottanut ainoastaan kohtalaisen kielteisen vaikutuksen alueen koskemattomuuteen.

Arvio vaikutuksista Kuivasjärven Natura-alueen suojelutavoitteisiin

Natura-alueen suojelutavoitteet

Natura-arvioinnin kohteena oleva toiminta ei ole Kuivasjärven Natura-alueen suojelutavoitteita tukevaa toimintaa.

Luontodirektiivin liitteen I luontotyytit

ELY-keskus yhtyy arvioinnissa todettuun. Hankkeen vaikutukset eivät yllä Natura-alueelle eikä vaikutuksia alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin siksi muodostu. Silloin kun vaikutukset eivät yllä Natura-alueelle, eivät luontotyyppitietoon liittyvät puutteet nouse kriittisiksi arvioinnin kannalta.

Lintudirektiivin liitteen I lajit ja alueella säännöllisesti esiintyvät muuttolinnut

Natura-arvioinnin tulee perustua sitä varten maastossa kerättyyn tietoon. Lintulajeihin kohdistuva vaikutusten arviointi on tehty hyvin yleisellä tasolla, eikä se ilmeisesti perustu maastossa kerättyyn tietoon.

Pyyhyn ja metsoon kohdistuva merkittävä heikentyminen on poissuljettavissa arvioinnissa esitetyillä tiedoilla.

ELY-keskus katsoo, että muuttolintuihin kohdistuvia vaikutuksia ei ole arvioitu asianmukaisesti. Natura-arvioinnissa ei ole esitetty mitään kyseisen alueen linnustoa koskevia tietoja, esimerkiksi tietoja hankealueen yli lentävästä muutosta. Kuivasjärven Natura-alue on pieni, minkä vuoksi moni laji elää siellä ainoastaan yhden tai muutaman parin voimin. Tällaisessa tilanteessa merkittävän heikentymisen raja ylittyy jo yhteen yksilöön/pariin kohdistuvien vaikutusten kautta. Merkittävä heikentyminen ei ole poissuljettavissa.

Natura-arvioinnissa tulee esittää kunkin lajin Natura-alueen yksilöiden elinympäristöt (huom. ekologiseen tietoon perustuen myös Natura-alueen ulkopuolelta) sekä tiedot muuttoreiteistä yhdessä ko. lajiin vaikuttavien vaikutusmekanismien kanssa. Arvioinnissa on otettava huomioon kunkin lajin ekologiset ominaisuudet.

Yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutuksilla tarkoitetaan Natura-arvioinnin yhteydessä kaikkia niitä vaikutuksia, jotka kohdistuvat samaan suojeluperusteeseen riippumatta siitä missä Natura-alueen osissa, milloin ja millä tavalla vaikutukset ilmenevät.

Vaikutusten arvioinnissa keskitytään niihin vaikutuksiin, jotka ovat suurempia kuin Natura-aluetta verkostoon 1998 ehdottaessa. Komission ohjeistuksen (2019) mukaan yhteisvaikutusten arvioinnin on oltava erottamaton osa yleistä arviointia eikä vain ”sivuhuomio” arviointiprosessin lopussa.

Natura-arvioinnissa käytetty yhteisvaikutuksen määritelmä ei ole komission ohjeistuksen mukainen.

Vuonna 2023 tehdyn pesimälinnustolaskennan mukaan Kuivasjärven suojeluperusteena olevien lintujen parimäärät ovat tietolomakkeella esitettyjen vaihteluvälien alarajoilla tai sen alla. Useita lajeja ei havaittu ollenkaan. Yhden vuoden laskentojen perusteella ei voi varmistua siitä, että Natura-alueen lintukannat ovat merkittävästi heikentyneessä tilassa, mutta se ei ole poissuljettavissa. Lintukantojen mahdollisesti heikentynyt tila on huomioitava yhteisvaikutusten arvioinnissa, vaikka sen syytä ei tunnetakaan.

Lieventävät toimenpiteet

Siltä osin, kun arvioinnin kohteena oleva toiminta ei yksin tai yhdessä aiemmin toteutettujen tai suunniteltujen hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä mitään suojeluperustetta, ei ole erikseen tarpeen tarkastella tai asettaa lieventäviä toimenpiteitä.

Lieventävien toimenpiteiden tarve muuttolintujen osalta tulee tarkastella, kun arviointia on päivitetty.

Lieventävät toimenpiteet kuvataan yksityiskohtaisesti ja *esitetään tieteelliseen näyttöön perustuva selostus siitä, miten toimenpiteellä poistetaan havaitut haitalliset vaikutukset tai vähennetään niitä*. Tämän lisäksi kerrotaan, miten ja milloin toimenpiteet toteutetaan, kuka ne toteuttaa ja *miten toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan* (Euroopan komissio 2019).

Kun lieventäviä toimenpiteitä asetetaan, tulee vaikutukset kyseessä olevaan suojeluperusteeseen arvioida erikseen ilman lieventämistä ja sen jälkeen.

Seuranta

Natura-arvioinnissa seurannalla varmistetaan lieventävien toimenpiteiden täytäntöönpanon onnistuminen (Euroopan komissio 2021). Seuranta on kohdennettava niihin suojeluperusteisiin, joiden heikentyminen on poissuljettu lieventävillä toimenpiteillä. Seurantasuunnitelma on oleellinen osa sellaista Natura-arviointia, jossa muuten mahdollisesti merkittäviä vaikutuksia lievennetään.

Yhteenveto Natura-arvioinnin asianmukaisuudesta

Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen arviointi- ja lausuntomenettelyn tehtävänä on tuottaa objektiivista tietoa viranomaiselle sen varmistamiseksi, että hanke ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa

merkittävästi heikennä Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ja siten arviointi muodostaa perustan sille, voidaanko hanke tai suunnitelma hyväksyä vai ei.

Natura-arviointi on luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ja luonnonsuojelulain 35 §:n 1 momentin mukaan tehtävä asianmukaisella tavalla. Asianmukainen arviointi sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily ehdotettujen töiden vaikutuksista kyseessä olevaan alueeseen (Euroopan komissio 2019). Natura-arvioinnin tulee muodostaa itsenäinen kokonaisuus, jossa johtopäätökset perustellaan täsmällisiin tieteellisiin seikkoihin perustuen.

Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin tulee arvioida yksin ja yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa.

Yhteysviranomainen on Lyypäkin YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa katsonut, että Natura-arvioinnissa erityistä painoarvoa tulee kohdistaa linnustovaikutusten arviointiin ja siinä yhteisvaikutuksiin muiden hankkeiden kanssa. Mikäli lähtötiedot ovat puutteellisia, tulee niitä täydentää maastoselvityksin. Yhteysviranomainen on lisäksi korostanut, että arvioinnissa on tuotava selkeästi ja yksiselitteisesti esille kaikki Natura-alueisiin kohdistuvat vaikutukset ja niitä tulee havainnollistaa kuvin ja kartoin. Arvioinnin tulee myös perustua ajantasaisiin ja tarkkoihin tietoihin, mukaan lukien laji- ja luontotyyppitiedot.

ELY-keskus katsoo, että Natura-arviointi ei täytä asianmukaisuudelle asetettuja vaatimuksia. Arviointi perustuu muuttolinnuston osalta ainoastaan yleisiin toteamuksiin eikä pohjaudu riittävään aluetta koskevaan aineistoon.

Johtopäätökset vaikutuksista Natura-alueen koskemattomuuteen

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa hyväksyntänsä suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, ettei suunnitelma tai hanke vaikuta kyseisen Natura-alueen koskemattomuuteen, "eheyteen". Alueen koskemattomuuden käsitettä ei ole luontodirektiivissä erikseen määritetty, mutta komission tulkintaohjeen mukaan sillä tarkoitetaan koko Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan säilymistä elinkelpoisena niin että se turvaa niiden luontotyyppien, luontotyyppien kokonaisuuksien ja/tai lajien kantoja, joita varten alue on osoitettu verkostoon.

Silloin kun Natura-arviointi on asianmukaisesti suoritettu sisältäen asianmukaisen yhteisvaikutusten tarkastelun, jossa myös epäsuorat vaikutukset on tarkasteltu, ja sen lopputulos on, että merkittävä heikentyminen jokaisen suojeluperusteiden osalta voidaan sulkea pois, voidaan samalla todeta, että alue pysyy luontodirektiivin tarkoittamassa mielessä koskemattomana (Euroopan Komissio 2019).

ELY-keskus katsoo, että arvioinnin asianmukaisuuteen liittyvien puutteiden vuoksi jää epäselväksi, vaikuttaako suunniteltu toiminta joko yksin tai yhdessä

muun toiminnan kanssa haitallisesti alueen koskemattomuuteen. Jotta Natura-arviointi täyttää asianmukaisuudelle asetetut vaatimukset, on sitä täydennettävä.

Luonnonsuojelulain esitöiden mukaan (HE 76/2022 vp, s. 167) ELY-keskuksen ja aluetta hallinnoivan viranomaisen lausunnoille on annettava huomattava paino Natura-alueen heikentymistä koskevassa arvioinnissa.

ELY-keskus suosittelee, että Natura-arvioinnista toimitettaisiin luvan myöntävälle tai suunnitelman hyväksyvälle viranomaiselle yhtenäiseksi asiakirjaksi päivitetty versio.

Tiivistelmä Natura-lausunnon keskeisestä sisällöstä

Kuivasjärven Natura-alueen suojeluperusteena on 17 lintulajia ja neljä luontotyyppiä. Aluetta koskeva arviointi on laadittu olemassa olevan tiedon pohjalta asiantuntija-arviona.

Arviointi ei täytä asianmukaisuudelle asetettuja vaatimuksia. Se perustuu muuttolinnuston osalta ainoastaan yleisiin toteamuksiin eikä pohjaudu riittävään aluetta koskevaan aineistoon.

Arvioinnin asianmukaisuuteen liittyvien puutteiden vuoksi jää epäselväksi, vaikuttaako suunniteltu toiminta joko yksin tai yhdessä muun toiminnan kanssa haitallisesti alueen koskemattomuuteen. Jotta Natura-arviointi täyttää asianmukaisuudelle asetetut vaatimukset, on sitä täydennettävä.

Asian käsittelyyn on osallistunut ylitarkastaja Antti Pöllänen (linnut).

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Ylitarkastaja Riikka Juutinen ja ratkaissut Yksikönpäällikkö Jari Pasanen.

Tämä asiakirja LAPELY/241/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/241/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pasanen Jari 12.05.2025 10:11

Esittelijä Juutinen Riikka 12.05.2025 10:39